

deels ad Administrationens deels ad Legislationens Bet kan faae den befæstet, og naar den da først har fundet Indgang i den offentlige Mening, troer jeg, at denne Lov har en langt større Fremtid for sig, end de fleste maaffee nu ere tilbøielige til at antage (Hør!). Jeg vil imidlertid ikke alene støtte mig paa disse Grunde, fordi jeg virkelig, reent ud sagt, slet ikke er meget tilbøielig til for en Skatts Skyld at udfatte mig for en haard Kamp, naar jeg troede, at den kunde undgaaes; thi jeg troer, at Regjeringen i Almindelighed staaer sig bedre ved at hjælpe sig med mindre hensigtsmæssige Skatter, men som engang ere tilbante og i længere Tid have bestaaet, end ved at indføre nye Skatter, om disse end ere nok saa principrigtige. Dette gælder imidlertid kun under almindelige Forhold; men under de særegne Forhold, hvorunder vi for Dieblisset befinde os og i den nærmeste Fremtid ville komme til at befinde os, troer jeg, at vi ere saa bundne i Henseende til de Fremskridt, vi kunne gjøre paa Skattegebetet, at vi ikke kunne undvære en ny Skattebæsis. Jeg ønsker imidlertid ikke idag at komme dybere ind paa denne Materie; thi der vil blive meer end Leilighed nok der til under denne Sags fortsatte Behandling. Jeg har desuden ved en tidligere Leilighed udtalt mig saa vidtløftig derom, at jeg troer ikke let i saa Henseende at kunne misforstaaes. Der er imidlertid eet Punkt, som vel tidligere er omtalt, men som jeg dog troer ikke noksom at kunne fremhæve, og det er Vigtigheden af dette Lovforslag for Communerne, idet jeg ved Communerne ikke blot forstaaer de snævrere Sogne eller Kjøbstadcommunerne, men ogsaa de større Communer, Amtene. Jeg troer, at det maa erkjendes, at efterhaanden som en Stat udvikler sig, blive Fordringerne til de communale Skatter, til det communale Finantsvæsen, om jeg maa bruge dette Udtryk, stedse større og større. Der er allerede Amt, hvor man, for at fyldestgjøre de Krav, som Tidens Fordringer stille til disse, har været nødsaget til i en meget betydelig Grad at tage Hartkornet i Requisition, saa at jeg troer, at der i mere end eet Amt føles Trang til at faae en anden Skattenorm, et andet Skatte-

object ved Siden af Hartkornet; ligesom jeg endvidere troer, at man ogsaa i flere mindre Communer og navnlig i Kjøbstadcommunerne i en ikke ringe Grad føler Ulempen af de saakaldte Ligninger efter Formue og Leilighed. Det er nu min Anskuelse, at efterhaanden som det communale Liv udvikler sig, vil man ikke kunne hjælpe sig med den saaledes hidtil bestaaende Skattenorm; men man vil i Communerne, det være sig i de større eller mindre, ligesaavel føle Trangen til en saadan Skattenorm, hvortil der her foreligger Forslag, som Regjeringen føler det. Jeg troer saaledes, at, naar man fra først af stiller sig det klart, at det, der her tilsigtes, ikke blot er at faae Penge ind, — skjøndt dette naturligvis for Statskassen i Dieblisset er en Nødvendighed, og for Fremtiden vil vise sig at være en endnu større Nødvendighed, — men ogsaa at skabe en tjenligere Skattenorm, saa vil Sagen langt lettere finde Indgang. Dette Hensyn til Communerne har ogsaa foresvævet mig ved Reguleringen af det hele Skattemaskineri, hvortil jeg imidlertid senere skal komme tilbage. Kunne vi komme dertil, at vi faae en temmelig god Personal-Kataster, ligesom vi allerede nu i Hartkornet have, om ikke en god, saa dog en brugelig Real-Kataster, saa troer jeg, at vi have gjort et væsentlig Skridt fremad, og at vi med Hensyn til Reformer paa Skattegebetet ikke ville være saa bundne, som vi nu ere. At man skulde kunne afløse nogen af de bestaaende Statskatter, fordi et saadant Lovforslag maatte blive til Lov, det har aldrig været min Mening, og det har jeg allerede tidligere udtalt; men det er paa den anden Side min Anskuelse, at der vil forestaae ikke saa Forandringer for enkelte Dele, navnlig for den indirecte Deel af vort nærværende Skattesystem, og at jeg ikke seer nogen anden Udvei til i saa Henseende at faae tilbørligt frie Hænder, end ved at skabe en ny Skattenorm.

Paa Grund af den Behandling, nærværende Sag tidligere har nydt, er det en Selvfølge, at jeg har maattet slutte mig til det historiske Givne. Det vil da i saa Henseende være i Thingets Grindring, at jeg, da Sagen paa den sidste Rigsdag var rykket saavidt frem, at der